

Przekształcenie działalności, połączenia, przejęcia – skutki dla rozliczeń VAT

Wybór formy prowadzonej działalności zależy od podatnika. Decydują o tym różne względy, rozmiar działalności, kwestie podatkowe, rodzinne itp. Wybór formy przy rozpoczęciu działalności nie oznacza, że jesteśmy nim związani. Można zawsze go zmienić. Wywołuje on jednak skutki w rozliczeniu podatków, w tym VAT.

Zmieniając formę prowadzonej działalności, dzieląc dotychczasową spółkę albo łącząc się z innym podmiotem, następcą prawnym przejmuje obowiązki poprzednika dotyczące rozliczenia VAT, korekty zaniżonego VAT należnego czy zawyżonego VAT naliczonego. Dochodzi również problem korekty danych na otrzymanych fakturach, możliwości skorzystania z ulgi na zakup kasy online. Następcą prawnym ma też uprawnienia. Może odliczać VAT z faktur, z których nie odliczał go poprzednik, korygować zawyżony przez niego VAT czy korzystać z nadwyżki podatku naliczonego nad należnym.

1. Sukcesja podatkowa w przypadku zmiany formy działalności

Według art. 6 ustawy o VAT transakcje dotyczące przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części nie podlegają VAT. Jednocześnie skutki prawne następcy prawnego reguluje art. 91 ust. 9 ustawy o VAT, który określa obowiązek korekt podatku naliczonego przez nabywcę przedsiębiorstwa. Natomiast w art. 93–93c Ordynacji podatkowej zostały wskazane przypadki, gdy dochodzi do sukcesji podatkowej, to znaczy kiedy nabywca przedsiębiorstwa przejmuje prawa i obowiązki poprzedników.

Tabela. Sukcesja podatkowa według Ordynacji podatkowej

Rodzaj przekształcenia	Jak dochodzi do przekształcenia	Prawa i obowiązki nowo powstałej spółki
1	2	3
Łączenie się spółek lub osób prawnych	1. Osoba prawna zostaje zawiązana (powstaje) w wyniku łączenia się: <ul style="list-style-type: none"> ■ osób prawnych, ■ osobowych spółek handlowych, ■ osobowych i kapitałowych spółek handlowych. 2. Osoba prawna łączy się przez przejęcie: <ul style="list-style-type: none"> ■ innej osoby prawnej (osób prawnych), ■ osobowej spółki handlowej (osobowych spółek handlowych). 	Nowa spółka lub osoba prawna wstępuje we wszelkie prawa i obowiązki każdej z łączących się osób lub spółek: <ul style="list-style-type: none"> ■ przewidziane w przepisach podatkowych oraz ■ wynikające z decyzji wydanych na podstawie przepisów prawa podatkowego.
Przekształcenie osób prawnych	1. Osoba prawna zawiązuje się (powstaje) w wyniku: <ul style="list-style-type: none"> ■ przekształcenia innej osoby prawnej, 	Nowa spółka lub osoba prawna wstępuje we wszelkie prawa i obowiązki przekształcanej spółki albo osoby prawnej: